

СТЕФКА ЯНЧЕВА ПЕТКОВА-КАЛЕВА (1961–2023)



Академичната общност на Шуменския университет „Епископ Константин Преславски“ искрено скърби по повод кончината на нашия колега и всеотдаен учител на поколения студенти-русисти. Катедрата по руски език в университета осиротя. Отиде си всеотдайният човек, блестящият учен, изключителният професионалист, обичащата и обичана, непрежалима доц. д-р Стефка Янчева Петкова-Калева. Тя отдаде повече от 35 години на своите студенти, колеги, на русистиката в България. Всеки, който я познава знае нейните енциклопедични знания, които тя щедро споделяше с колегите си. Даваше съвети, идеи, предлагаше помощта си винаги, когато можеше. Отдадена на професията, внимателна и грижовна към студентите, които тя поставяше на първо място, получаваше уважение и респект, обич и признателност от тях. Приоритет в работата ѝ беше образованието и възпитанието.

Доц. д-р Стефка Петкова-Калева е родена в град Нови пазар. Започва висшето си образование във Висшия педагогически институт в Шумен, а го завършва с отличие в Кубанския държавен университет, Краснодар, СССР. На 16 ноември 1988 г. е назначена за асистент по практически руски език на филолози във ВПИ. От 01.12.1992 г. е предназначена за старши асистент, а от 18.06.1997 г. – за главен асистент. На 02.10.2002 г. Висшата атестационна комисия ѝ присъжда образователната и научна степен „доктор“ за защитата на дисертационен труд на тема „Семантичната категория размерност и средствата за

нейната репрезентация в съвременния руски литературен език“. На 18.08.2008 г. Висшата атестационна комисия ѝ присъжда научното звание „доцент“ с научна специалност Славянски езици (Руски език – Теория на превода). Доц. Калева има богат управленчески опит. Била е ръководител на Катедрата по руски език (2012–2016 г.), заместник-декан на Факултета по хуманитарни науки по акредитацията и качеството на образованието и академичния състав (2008–2016 г.), заместник-ректор по акредитацията и качеството на образованието (2015–2023 г.) на Шуменския университет „Епископ Константин Преславски“. Специализирала е в Московския държавен университет и в Института за руски език „А. С. Пушкин“. Преподавала е в гр. Лодз, Полша.

Член е на Съюза на учените в България и на Дружеството на русистите в България, на Международната асоциация на преподавателите по руски език и литература.

Доц. Калева активно участва в научния живот на русистите по света. Участва в редица национални и международни научни прояви, член на организационния комитет на научни симпозиуми и конференции у нас и в чужбина. Член е на редколегията и рецензент на списанието *Folia Linguistica Rossica akademicheskoy serii Acta Universitatis Lodziensis* на Института по славистика на Университета в Лодз, Полша; на редакционния съвет на специализираното издание на Дружеството на русистите в България „*Болгарская русистика*“; член е на редколегията на научната поредица „*Проблемы когнитивного и функционального описания русского и болгарского языков*“, издавана от Катедрата по руски език към Шуменския университет „Епископ Константин Преславски“.

Участва като ръководител и изследовател в научните проекти на катедрата. Инициатор, главна движеща сила и дългогодишен ръководител на проекти и конкурси, свързани с преводаческа дейност.

Доц. Калева е автор на монографии, повече от 70 статии, 12 учебника и учебни помагала. Прецизна и отдадена на работата си, учен с изявени интереси в областта на теорията на комуникацията, функционалната граматика, теорията на превода и когнитивната лингвистика, лингвокултурологията, лингвоконцептологията, политическия дискурс, лингводидактиката, чуждоезиковото обучение в контекста на европейската образователна политика и др. Разпознаваема като учен и професионалист в България и извън нея.

Доц. Калева е всеотдаен и изключително ерудиран човек, блестящ ум. Добър учител и приятел. Готова винаги на всеки да помогне, да съпреживее и да намери най-доброто решение за благо на всички. Много ще ни липсва...

През месец юни 2022 година катедрата по руски език разкри процедура на доц. Калева за присъждане на научното звание „професор“, каквото отдавна беше достойна да получи като изтъкнат учен, любим учител, уважаван колега. Коварната болест и съдбата отредиха друго...

През месец ноември бяха издадени избрани трудове на доц. Калева с названието „Феноменология на празното в езика и речта (върху материал от българския и руския език)“. За огромно съжаление доц. д-р Стефка Петкова-Калева не успя да завърши забележителното си дело. Хуманитарната наука не можа в пълнота да се наслади на оригиналните идеи на авторката.

Ние нейните колеги с признателност и обич направихме така, че делото и научните постижения на скъпата ни колега и приятелка да видят бял свят. Книгата обогатява филологическото знание, има значителен принос в областта на когнитивната лингвистика, функционалната граматика, прагматиката, превода, методиката на обучението.

Задълбоченото познаване на лингвистичните учения, умелото тълкуване и логичното свързване на интересните

явления на мълчанието и празнотата, изразени чрез езика по вербален и невербален начин, позволяват да изразим убедеността си в уникалността на този труд.

Вярвам, че делото на доц. Стефка Петкова-Калева ще бъде продължено, че колегите, за които тематиката на монографията е интересна и близка като научно знание, ще прочетат изследването и то ще им даде стимул за по-нататъшни научни търсения и постижения.

На 30 октомври 2024 година, в навечерието на Деня на народните будители, по предложение на катедрата по руски език Академичният съвет на Шуменския университет „Епископ Константин Преславски“ присъди на доц. Стефка Калева почетното звание „Професор хонорис кауза“.

Делата ѝ, съветите ѝ, любовта, която отдаде на всички ни ще останат в нашите сърца!

Колегиум и
Ирена Петрова
Доцент, доктор по филология
Шуменски университет
„Епископ константин Преславски“ – Шумен,
България
irena.petrova@shu.bg